

Hudy Árpád

az éGcsőSZ malmai a Pontus Euxinuson

Idézetek egy Szőcs Gézával megélt költeményből

Ketten malmoznak a piaci csarnoknak is beillő legénységi há-
lóteremben, az ötven vaságy egyikén.

Két román katona. A román hadsereg leendő tartalékos tiszt-
jei.

Egyikük a Kolozsvárról behívott Szőcs Géza. A másik, Aradról,
én vagyok. Voltam. Két frissen végzett magyar szakos bölcsész,
ismerősök a kincses város egyetemének folyosóiról, az irodalmi
körről, alkalmi társaságokból.

Tikkasztó a július, sztyeppei hőségben izzik az ősi román föld,
Dobrudzsa, az ókori Scythia Minor. 1979-ben járunk, százegy
esztendővel azután, hogy a berlini kongresszus az alig pár éve
létező Romániához csatolta az oszmán fennhatóságú bolgár tar-
tomány nagyobb részét.

A laktanyában napok óta nincs víz, a guggoldás szeparék bo-
káig fekáliában. A rendetlenségnél és az unalomnál csak a bűz
nagyobb. „Magnetofonra lehetne venni” – jegyzi meg, miközben
becsukja malmát, és leemeli a tábláról egyik követet. Majd sor-
ra a többit. Ez a parti is elveszett. Részemről szélmalomharc.

A világvégre tolt helyőrségből meglépve néha órákig kószá-
lunk. A muzulmán falu kísértetiesen kihalt hátsó utcáit, ablak-
talan házait elhagyva elvadult tájon gázolunk. Ez a tatár ugar.
Szóvicceket faragunk, beszélgetünk és hallgatunk fűről, fáról,
csodabogarakról, magunkról.

Kiszáradt ér mentén hanyatt dőlt, korhadó fatörzsre telepe-
dünk. *Vizek patája az égen.* Egyenruhánk most *zúzmarás*, vál-

lunkon *hiúzmarás*. *Valamely távoli dudora alatt a tér-lepelnek a Malom-madarak térdepelnek. Óriási üvegvarjú! sárga harangokkal kivilágított óriásmadár* húz el felettünk, s elénk ejt egy villódzó kristálygömböt, melyben jövünk filmje pereg.

Látjuk magunkat két évvel később, a kolozsvári újság szerkesztőségében, amint aradi kollégájának jegyzetet olvas fel a gyalogátkelők metafizikájáról. Az aradi vasútállomáson, ahol a titkoszolgálat üldözte szamizdat-szerkesztő suttogva pár izgatott szót vált tartalékos tisztársával. Friss politikai menekültekként a Szabad Európa Rádió müncheni épületében, és halált megvető bátorsággal Köln felé autózva a Rajna völgyében. A Dunánál szerkesztőségében, majd egy balatonfüredi teraszon Königsberggről beszélgetve, s egy enyingi ház kertjében, a diófa alatt ebédelve. Végül negyven év múlva, a Szoboszlay-kötet budapesti, csíkszeredai és aradi bemutatóján.

Ezt látjuk a dobrudzsai égből hullott varázsgolyóbisban, csak pillanatokig, villámgyors iramban, ráadásul karinthysan fordított időben és térben, hiszen e szürreális költemény után – előtt – ott áll hátulról visszafelé írva: Szócs Géza. Normális olvasatban: Az égcsősz.

EPILOG-EPIGRÁF

**Elúsztál, lomha, óriás Üvegmadár.
Benépesült Veled az üres láthatár.**